

ئايلا كيشەي دەولەتى كوردى تەنپا نەبونى بشتىوانىيە؟ ... ئانپا احمد بور

بريارى حزبەكان بـ حكومهـتى ناوہـند بـ سالى 2017, وە دوبارە دانانەوہى بەرلەمان ھەنكاويكى نزيك بو لە بەديھاتن, بەلام ريكەر لەبەردەمى ئەم بريارە ويستىكى تاك لايەنەبو بـ دروست بونى دەولەتى كوردى.

وہـك خـيان دەلين كەيشتن بە ئامانج جاکترە وەك لە تير بون و زيانکردن, ئەم بيداكرى تاك لايەنە لەكاتىكدايە كە دروست بونى دەولەت دواى كەيشتن بە ئامانج بەردەوامە لە روبەر و بونەوہى شكست, چونكە كوردلەسەرەتاي دروست بونىوہە خاوہن بناغەيەك نيە, لەم بارەدا وەكو قـئاغەكانى بيشتر كـمەليـك ئازاوہ و ريك نەكەوتن و تياجونى خەلكى تيا دەكەويتەوہ.

میزو و لە لايەك و لە لايەكى تر نەبونى بناغە دەريانخستوہ كە ھەريمى كوردستان ھەريمىكە ھەميشە ھەرەشەي لەناوجونى لەسەرە, جيكاى برسيارە كە بناغە جـرـلىكى دەبى لە بيشكەوتن؟! بناغەي بتهوى ھەمو دەولەتيك لەسەر بنجینەي جيناىەتى كـمەلكە بنياد دەنرى, ئەمە لەكاتىكدايە لەھەريم ھيچ جينيك بەشيوەيەكى ريكخراو بونى نيە. سالانە مليـقـنەھا خويندكارى دەرچوى قـئاغەكانى خويندن بونى ھەيە كە زـربەيان لە كـمـليزەكان وەرناكيرين لەبەرامبەردا خويندنكا ئەھليەكان ريكايەكى بـ كيشەسەندنى خويندن نەھيشتوہ, برـسەي خويندن بـ تە برـسەيەكى بازركانى. ئەمە و نەبونى تواناي خويندكار, زـربەي خويندكاران لەزير ھىلى تواناي

خويندنن, بەلام خويندنكاى ئەھلى ئەم توانايانە جاوبـش دەكات و دەيشارىتەوہ, كەواتە لەخويندنكاكان توانادار و بى توانا ھەمان بلەيان ھەيە, جكە لەمانە لەماوہى رابردودا ريزەي دەرچوانى مامـستايان سال لەدواى سال رو لەزيادبون و دانەمەزراندن و نەبونى تواناي دارايى بـيان بەشيكى كەورەي دامەزراوان دەكریتەوہ. بەلام لەكەل ئەمەشدا خويندنكا ئەھليەكان دەرکايان كراوہيە بەرەو رووى مامـستايانى دانەمەزراو ئەمەش ريزەي تواناي خويندننى بيشكەوتو لەخويندنكا حكومىەكان كەم دەكاتەوہ.

لەلایەكى ترەوہ جینەجیاوازەكان بونەتە كاركردينك تايبەت بە غەيرە كورد لەبوارەكاندا زياتر ھاوونيشتمانپانى عەرەب بەديار دەكەون, كە

به‌شیکى ئیکجار که‌وره‌ی داگیرکردوه و هه‌لی کارى بـ تاکى. کورد نه‌هیشتوه.

له زـربه‌ی ولاته بیشکه‌وتنخوازه‌کان که‌رتى کشتوکال و زینى لادى کرنکیه‌کى تایبه‌تى هه‌یه و بایه‌خیکى ئەوتـى بیده‌درى, خه‌لک له‌برى زیان کردن له‌شار و به‌کارهینانى ئـتـمبیل و بیس بونى زینکه روده‌که‌نه زیانى لادیه‌کان, و زـربه‌یان بواری کشتوکالى هه‌لده‌بزیرن له‌به‌ر بونى ئاوه‌دانیه‌کى تایبه‌ت, به‌لام له‌هه‌ریم هاوکیشه‌که بیجه‌وانه ده‌بیته‌وه, ریزه‌ی شارنشین به‌جـریک روو له‌زیادبوندايه که لادیه‌کان به‌تیه‌ربونى کات ببن به‌شارى که‌وره و کارى کشتوکالى ببیته یادکارییه‌کى مردو, هه‌ر ئەمه‌ش هـى زیادبونى هینانه به‌ره‌مه‌ کشتوکالیه‌کانه له‌ده‌ره‌وه بـ ناو هه‌ریم.

له‌کاتى نه‌بونى کـمـه‌لیک جینى کـمـه‌لایه‌تى به‌شیویه‌ک ده‌که‌ویته کـمـه‌لکه که ده‌رئه‌نجامى ریک نه‌که‌وتن و دیارنه‌مانى جه‌ندین داها‌تى هاو‌نیشتمانى لیده‌که‌ویته‌وه, بیدا‌کرى ده‌سه‌لات له‌سه‌ر دان‌بیدانه‌نانى ئەم به‌شیویه هیچ ده‌ستکه‌وتیکى بـ خه‌لکى کوردستان تیدا نیه, چونکه سیستمى ئەمـرـ ویستیکى ده‌سه‌لاتیه و دوره له‌ده‌ستکه‌وتى نیشتمان, لایه‌نى ئابورى به‌لکه‌ی ترن له‌سه‌ر هه‌له دروست بونى یاخود نه‌بونى خاوه‌ندارىتى بناغه‌یه‌کى بته‌و, کوردستان له‌لایه‌نى دارایی دابه‌شبو به‌سه‌ر دوو ئاستى دیاریکراو, ئاستیکى هه‌زار که خه‌لکى ئاسایى ده‌کریته‌وه, ئاستیکى ده‌وله‌مه‌ند که ده‌سه‌لاتداران و سیاسى ده‌کریته‌وه. له‌م نیوه‌نده‌دا ئاستى مامناوه‌ند که مه‌رجه بالاده‌ست بـ بناغه بونى نیه, دورنیه کوردستان وه‌ک یه‌کیک له‌ناوجه هه‌زاره‌کانى جیهان ناو‌بنریت, به‌کخستنى جاکسازیه‌کان له‌م باره‌یه‌وه هه‌م زیان به‌برـسه‌ی سیاسى ده‌که‌یه‌نى, هه‌م خه‌لکى متمانه‌ی که‌م ده‌بیته‌وه, له‌م باره‌دا ده‌سه‌لاتداران وه‌ک دکتاـرانى جیهان ده‌رده‌که‌ون.

لالیکردنه‌وه‌ی یه‌کجاره‌کى بـ ئەم باب‌ه‌تانه هه‌مان ده‌رئه‌نجام بـ بته‌وبونى کورد دینيته ئاراوه, له‌که‌ل ئەمه‌ش بارجه‌کانى ترى کوردستان به‌ندن له‌سه‌ر ئەم لالیکردنه‌ویه‌دا, کـرینى سیستمى سیاسى ولات له‌ دو ئاستى نه‌فام ده‌کـرى بـ ئاستیکى مامناوه‌ندى تیکه‌یشته‌و, له‌که‌ل هه‌ر هه‌نکاویکى جاکسازى کوردستانى باشور هه‌ل بـ بارجه‌کانى تر ده‌ره‌خسى له‌لایه‌نى

رـشـنبیری که بارجه‌کانى تر ببن به‌خاوه‌ن بناغه‌ی بته‌و, به‌لام له‌کاتى فه‌رامـشـکردنى جاکسازیه‌کان له‌ره‌که‌وه کوردستان وه‌کو هیلیکى ناکـتا ده‌بى, که ناو‌نیشانى بـ ته‌ ئازادى به‌خوینى شه‌هیدان, به‌لام راستیه تاله‌که له‌م کـره‌بانه‌دا ئەوه‌یه که له‌کاتى مانه‌وه‌ی کوردستان به‌م

خالانەى كە باسكراڧ ئەوا خوينى شەهيدان تەنيا بەفیر ۛ جونە و ھېچ رېكايەك ڤاكا تەو،و،و كەر سەر بەخ ۛ ى بە دەست بى ئەوا دوبارە كوردستان دەكە ویتە ئەم خالە ڤاكا تايە كە رەنكە دوای سەدان سال كورد بونى نە مینى،یاخود ببیتەو،و،و زير دەستە و بكەریتەو،و،و ھەمان خالى دەستبېك، ڤاكا كوردستان ھەمیشە لەزير مە ترسیدايە تە نانت بەر لە ئازاوە و شەرى داعش و تە نانت دوای ئیمانەش كوردستان لە بارى ئارامیدا لەكەل نە بونى بناغە لە مە ترسیدايە.

لەكاتى كە راندنەو،و،و جینايەتى ڤاكا كە مەلكە رادەى مە ترسى كەم دە بیتەو،و،و یەككى تر لە سیماكانى كیشەى داراىى دا بە شەكردنى كارو بارى كە مەلكە یە بە سەر ھاو نیشتمانیان،ریزەى بىكاران سال لە دوای سال روو لە زیاد بونن،ئەمە ھاو كات لەكەل بونى فرەكار لەلایەن تاكیکەو،و،و فرمانبەران كارى دەرەو،و،و دەكەن و ئەو ھاو نیشتمانیانەى كە ببەشن لە بروا نامەكان كاریان بە دەست ناكەو،و،و لە ھەلومەرجى دانانى یاسایىكى دیاریكراو ڤاكا قەدەغە كردنى فرەكار لەلایەن تاكیکەو،و،و دا بە شكردنى كارەكان بە سەر ھاولاتیان بە ڤاكا رېك ھەر ھاولاتیەك بتوانى بە رېكە یەكەو،و،و بزىوى زیانى دا بین بكات

ئەوا بارى داراىى ھاوسنەكیەك بەدى دینى و ئاستى مامناو،و،و بەرز دە بیتەو،و،و ھەر دو ئاستى دەولە مەند و ھەزار بە بیجەوانەو،و،و دادە بەزن.

لەبارى ئەم كە مە ترخە میانە ھېچ یاسایەك و ھېچ حكومە تىك بارىزكارى كردن لە كورد ناچە سبینى ،و،و ھەر دەولە تىك بنیادبەرى ئەوا دەولە تىك دە بى كە رەك و ریشەى كە ندەلى و نارونى و ناتەواوى لە خە دەكرى.